

מבחנים לצורך תמיכה של משרד החינוך במוסדות ציבור

לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985

בהתאם לסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹ (להלן – החוק), ובהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, מתפרסמים בזה מבחנים לחלוקת כספי התמיכות של משרד החינוך (להלן: המשרד) למוסדות ציבור:

מינהל חברה ונוער

סיוע ותמיכה בהפעלת גרעיני מחנכים

תקנה תקציבית:

1. רקע כללי:

המשרד מעוניין לסייע למוסדות ציבור שעומדים בתנאי הסף, בהפעלה של מערך גרעיני מחנכים, מתוך הכרה בחשיבות הפעילות ההתנדבותית ותרומתה לקהילה ומתוך מגמה לעודד צעירים לתרום בתחום החינוך הבלתי פורמאלי למען הקהילה בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית של מדינת ישראל ולשמש דוגמה אישית לנוער ולצעירים בקהילה, והכל אם המשרד אישר את פעילותם החינוכית של גרעיני המחנכים; מטרת התמיכה לעודד את קיומה של פעילות התנדבותית שהיא חינוכית, ערכית, חברתית וקהילתית של חברים בגרעיני מחנכים, שסיימו את שירותם הצבאי, או שירותם הלאומי או האזרחי ומעוניינים לתרום בתחום החינוך הבלתי פורמאלי.

2. הגופים הנתמכים:

מוסדות ציבור שעוסקים בתחומי החינוך הבלתי פורמאלי בקהילה, וש מפעילים ומלווים גרעיני מחנכים הפועלים בהתנדבות, בהיקף המפורט בהמשך, והפועלים באזורי פריפריה גיאוגרפית וחברתית.

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשכ"ב, עמ' 34.

3. הגדרות:

גרעין מחנכים – קבוצה המתגוררת במשותף, ומקיימת פעילות חינוכית בלתי פורמאלית, ואשר חבריה יהיו בוגרי שירות צבאי, שירות לאומי או שירות אזרחי.

הפעילות החינוכית הנתמכת תתקיים ביישוב או בשכונה בפריפריה החברתית או הגיאוגרפית שמדד הטיפוח המשרדי שלהם הוא 6 ומעלה.

"המינהל" – מינהל חברה ונוער אשר במשרד החינוך

"מתחם מגורים" – דירה, בית או מבנה אחר לדיור שהינו יחידת מגורים אחת לרבות מספר יחידות מגורים צמודות.

"פעילות" - פעילות שמשכה 45 דקות לפחות ואשר אינה מתקיימת בבתיהם של חברי הגרעין ואינה מיועדת לילדיהם של חברי הגרעין.

"מדד טיפוח" - מדד הטיפוח של משרד החינוך הנוהג בשנת התמיכה, המתייחס באופן הממוקד ביותר לענין בהקשרו נזכר במבחנים אלה (רשות מקומית, יישוב, שכונה)

4. מטרת התמיכה:

א. עידוד גרעיני מחנכים לפעילות חינוכית בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית בישראל, תוך תיאום עם צרכי הרשות המקומית בתחומה פועל הגרעין.

ב. העמקת האחדות בין חלקי האוכלוסייה השונים.

ג. העצמת ילדים, נוער וצעירים תושבי הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית בישראל.

ד. עידוד נוער, צעירים ומבוגרים לפעול למען קהילתם.

ה. עידוד גרעיני המחנכים ליצירה והרחבה של פרויקטים חדשים להעמקת החינוך בקרב הקהילה על רבדיה.

5. הנושאים הנתמכים:

א. השתתפות בהוצאות מחיה דיור ואחזקה של מתנדבי הגרעינים המחנכים.

- ב. פעילות ומעורבות בחיי הילדים והנוער: הקמת מפעלים חינוכיים לתושבי היישוב והאזור יחד עם הנוער המקומי ;
- ג. פעילויות חינוכיות בקרב אוכלוסיות מיוחדות, לרבות פעילות בקרב עולים חדשים, נוער בסיכון, נערים עובדים, נוער עם צרכים מיוחדים ;
- ד. פיתוח מנהיגות נוער בקהילה המקומית ;
- ה. יוזמות חינוכיות ייחודיות שקיבלו מראש אישור של המינהל. המינהל ינמק את החלטותיו.
- ג. קיום מערך ליווי חינוכי הכולל הכנה, הכשרה והשתלמויות לחברי גרעיני המחנכים וכן ריכוז והדרכת חברי הגרעין החינוכי בפעילותם החינוכית.

6. תנאי סף למוסד הציבור:

- מוסד ציבור המבקש תמיכה לאחזקת המתנדבים והפעלתם יוכיח כי מתקיימים בו כל התנאים האלה:
- א. הוא רשום כחוק כתאגיד הפועל שלא למטרות רווח; כל פעילות המחנכים, לרבות הפעלת כוח האדם הנדרשת לכך, תהיה מרוכזת במסגרת התאגיד, ותבוא לידי ביטוי עצמאי ונפרד במסמכיו הכספיים;
- ב. אין במטרות המוסד או במעשיו, שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית או הסתה לגזענות;
- ג. הוא מפעיל מערך גרעיני מחנכים, המונה, לכל הפחות, 4 גרעינים המצויים ברשויות מקומיות שונות, וביישובים או בשכונות שמדד הטיפוח המשרדי שלהם הוא 6 ומעלה.
- ד. המוסד אינו מוסד חינוך מוכר כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט – 1949 ופעולתו נפרדת מפעילותו של מוסד חינוך פורמאלי.
- ה. למוסד ניסיון של שנתיים לפחות בהפעלת גרעיני מחנכים לפני מועד הגשת בקשת התמיכה;
- ו. המוסד ידאג לקיומו של ביטוח צד ג', כנדרש לכיסוי הסיכונים בפעילות מוסד ציבור;

- ז. מוסד הציבור מקיים תהליך הכנה למועמדים להיות חברי גרעיני מחנכים, טרם תחילת פעילות הגרעין בהיקף שלא יפחת מ 56 שעות.
- ח. מוסד הציבור מעמיד רכז בעל רקע חינוכי ליווי מערך גרעיני המחנכים במשרה מלאה. הרכז לא יהא חבר במסגרת הגרעינים אותם הוא מלווה.
- ט. מוסד הציבור מעמיד מערך ליווי של מדריכים לגרעיני המחנכים בהיקף של משרה אחת לפחות לכל 4 גרעינים. מדריך לא יהא חבר במסגרת הגרעינים אותם הוא מדריך.
- י. המוסד מקיים, במהלך פעילות הגרעין, תהליכי הכשרה להדרכה בלתי פורמאלית ולפעילות חברתית קהילתית; תהליכי ההכשרה יתקיימו באופן תדיר בהיקף שלא יפחת מ – 24 שעות ברבעון.
- יא. פעילות המוסד הנתמכת לפי מבחנים אלה אינה נתמכת או מתוקצבת מכל מקור ממשלתי אחר.

7. תנאי סף חינוכיים לגרעין:

מוסד הציבור יגיש תוכנית חינוכית של גרעין המחנכים שתאושר מראש ע"י מינהל חברה ונוער. התכנים החינוכיים ערכיים שיכללו בתוכניות של גרעיני המחנכים המעוניינים בקבלת תמיכה יכללו חינוך ברוח עקרונות מגילת העצמאות וכן את התכנים הבאים, כולם או חלקם:

- א. חינוך לשירות צבאי, לאומי או אזרחי;
- ב. חינוך לקבלה שלמה של מערכת חוקי המדינה וכיבודם;
- ג. חינוך למעורבות, אחריות ומחויבות חברתית-קהילתית - חינוך למחויבות חברתית, קבלת משימות החשובות למעגלים החברתיים שאליהם שייך ובהם פועל הפרט, עידוד הסולידאריות עם מעגלים חברתיים אלו;
- ד. חינוך לדמוקרטיה, לסובלנות/יחס לאחרים, לשונים, כפרטים וכקבוצות, חינוך לכבוד האדם, לכיבוד חירותו ותרבותו ולקבלת האחר, חינוך לקיום משותף בין עמים, לאומים ודתות שונות; חינוך לחיים משותפים;
- ה. חינוך למימוש עצמי חברתי, והגשמה. גרעין המחנכים יפעל להפגיש את הפרט עם מגוון של הזדמנויות ומצבים, שבאמצעותם יוכל להכיר ולהפעיל חלקים שונים

באישיותו, כפרט וכחבר בקבוצה, לגלות את כישוריו ולתרגל את עצמו בתפקידים אישיים וחברתיים.

8. תנאי סף ארגוניים לגרעין:

א. גרעין מחנכים יוכר אם הוא מונה 10 חברים לפחות, בוגרי שירות צבאי או שירות לאומי או אזרחי..

ב. הגרעין יהווה יחידה קהילתית שחבריה מתגוררים באותו מתחם מגורים או, אם אישר זאת המינהל, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, עד ארבעה מתחמים הסמוכים זה לזה.

ג. הגרעין הנו הגרעין היחיד הנתמך לפי מבחנים אלה שמפעיל מוסד הציבור ברשות המקומית בה הוא פועל; אולם, ברשות מקומית שבה מעל 100,000 תושבים תתאפשר הפעלת שני גרעינים, ברשות מקומית שבה מעל 200,000 תושבים תתאפשר הפעלת שלושה גרעינים, וכן הלאה, ובלבד שאינם פועלים באותה שכונה או באותו אזור.

ד. חברי הגרעין יקיימו פעילות חינוכית בלתי פורמאלית שלא במסגרת מוסד הציבור, ללא תמורה, בהיקף שלא יפחת ממכפלת 20 שעות שבועיות במספר חברי הגרעין.

ה. בלא לגרוע מהאמור בסעיף קטן ג', היקף פעילות של חבר גרעין בודד לא יפחת מ- 8 שעות שבועיות. מספרם של חברים שהיקף פעולת התנדבותם נמוך מ 12 שעות שבועיות, לא יעלה על 10% מכלל חברי הגרעין.

ו. פעילותם החינוכית בהתנדבות של חברי הגרעין, הנתמכת מתקנה זו, תהיה מובחנת מפעילותם במסגרות חינוכיות וקהילתיות אחרות..

ז. לא תוכר פעילות של חונכות פרטנית (חבר גרעין אחד מול יחיד בקהילה) מעל שיעור של 20% מסך הפעילות המאושרת.

ח. התמיכה בגרעין תהיה לכל היותר במשך 5 שנים.

9. אופן חישוב התמיכה:

התמיכה בגרעיני המחנכים מהתקציב בתקנה תחולק לפי הוראות אלה:

א. עד 50% בעד תשלום דמי קיום וכלכלה של חברי הגרעין. המוסד יקבל את חלקו היחסי בסעיף זה ע"פ מספר חבריו מקרב כלל החברים בגרעינים המאושרים; גרעין המתגורר באזור בו מדד הטיפוח הוא 6 או יותר, יחושב חבר גרעין כשהוא מוכפל במקדם של 1.25; חבר גרעין כזה שפעילותו החינוכית הנתמכת הינה ברשות המקומית בה הוא מתגורר יחושב כשהוא מוכפל במקדם של 1.6.

ב. עד 15% בעד הוצאות לפעילות החינוכית של הגרעינים. המוסד יקבל את חלקו היחסי ע"פ היקף פעילות גרעיניו מקרב כלל פעילות הגרעינים המאושרים ובהתאם לניקוד שיצבור לפי התחשיב הבא:

1 נקודה – לכל גרעין שחבריו מקיימים פעילות חינוכית התנדבותית בממוצע של בין 20 ועד 25 שעות שבועיות לחבר

2 נקודות – לכל גרעין שחבריו מקיימים פעילות חינוכית התנדבותית בממוצע של בין 25 ועד 30 שעות שבועיות לחבר

3 נקודות - לכל גרעין שחבריו מקיימים פעילות חינוכית התנדבותית כאמור לעיל בממוצע של בין 30 ועד 40 שעות שבועיות לחבר.

ג. עד 20% בעד הוצאות דיור ואחזקת הדירות, ובלבד שהדירה ממוקמת ברשות מקומית בה מדד הטיפוח גבוה מ 6. המוסד יקבל את חלקו היחסי ע"פ מספר חברי הגרעינים המאושרים שמפעיל מוסד הציבור ביחס לכלל חברי הגרעינים המאושרים.

ד. עד 15% להוצאות עבור הכנה, ליווי, הכשרה והשתלמות. המוסד יקבל את חלקו היחסי ע"פ מספר ימי ההכשרות וההשתלמויות שהוא מקיים לגרעיני המחנכים עליהם ידווח בהתאם לנוהל, ובלבד שמשך ההכשרה וההשתלמויות שיילקחו בחשבון לא יפחת משמונה שעות ליום; בגרעין המתגורר באזור בו מדד הטיפוח הוא 6 או יותר, יחושב יום הכשרה/השתלמות כשהוא מוכפל במקדם של 1.25; בגרעין כזה

שפעילותו החינוכית הנתמכת הינה ברשות המקומית בה הוא מתגורר יחושב יום
הכשרה/השתלמות כשהוא מוכפל במקדם של 1.6.

10. נוהל:

(א) לבקשה לתמיכה יצורפו-

- (1) מסמכים כמפורט בנוהל להגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה במוסדות
ציבור ולדיון בהן².
- (2) אישור בדבר היות מוסד הציבור "מוסד ציבורי" כהגדרתו בסעיף 9 (2) לפקודת
מס הכנסה³;
- (3) רשימת מחנכים, מחולקת לפי גרעינים, הכוללת את כתובות הגרעינים, את
מקום הפעילות החינוכית ואת מדד הטיפוח של כל אחד מהם, ערוכה במסמך
בכתב, במתכונת שתיקבע בידי המינהל, וחתומה בידי המנהל הכללי של מוסד
הציבור (העתק התוכנית יוגש גם במדיה מגנטית), וכן שמות מדריכי הגרעינים
והרכז והיקף המשרה בה הם מועסקים;
- (4) תכנית העבודה השנתית של כל גרעין המחנכים שתכלול תכנית חינוכית
מפורטת לפי שעות, תכנית הכשרה וליווי של מתנדבי הגרעין, הכוללת את
תחומי והיקפי ההתנדבות;
- (5) הסכמי שכירות הדירות של גרעיני המחנכים.
- (6) דוחות ביצוע הערוכים לפי דרישת המשרד, במסמך בכתב, החתום בידי
המנהל הכללי של מוסד הציבור (העתק הדוח יוגש גם במדיה מגנטית), וכל
מידע הרלוונטי לבחינת בקשת התמיכה;
- (7) הצעת תקציב ודוחות כספיים שבהם ניתן לזהות את הפעילות הכספית
של הפעילות הנתמכת;
- (8) מוסד הציבור ידווח למשרד על כל תמורה, תשלום או טובת הנאה בכסף ובשווה
כסף שהוא מקבל בעבור פעילותם של הגרעינים.

(ב) בכל מקרה לא תעלה תמיכה המדינה לפי מבחנים אלה על 75% של עלות הפעילות
הנתמכת.

² י"פ התשנ"ב, עמ' 2569; התשנ"ד, עמ' 4716, התשנ"ז, עמ' 1710, התש"ס, עמ' 3264, התשס"א, עמ' 402 ועמ' 1628;
התשס"ב, עמ' 761, התשס"ג, עמ' 1358, התשס"ד, עמ' 107, עמ' 298 ועמ' 2030; התשס"ה, עמ' 1140.
³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120

(ג) היקף הפעילות הנתמכת במוסד הנתמך לראשונה לא תעלה על כפל היקף פעילות המוסד בשנה שקדמה לשנת התמיכה הראשונה בתחום הנתמך.